

Izhaja
v torek, četrtek in
soboto.

Stane mesečno Din 7—
za inozemstvo Din 20—.

Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čekovnega
zavoda štev. 10.666.

NOVA DOBA

Študijska knjižnica

Ljubljana

Uredništvo
in upravnništvo:
Celje
Strossmayerjeva ulica 1
pritličje.
Rokopisi se ne vračajo.
Oglaš po tarifu.
Telefon int. štev. 65.

Protest narodnih Celjanov.

Protestni shod članov Samostojne demokratske stranke in Narodno-socialne stranke proti razpustu celjskega občinskega sveta je v petek zvečer v Celjskem domu izredno lépo uspel, a bil bi gotovo še lepše, da je bilo zborovanje bolj razglašeno in da niso neki elementi kolportirali po mestu vesti, da je veliki župan shod prepovedal.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik krajevene organizacije SDS dr. Ernest Kalkan, ki je ugotovil, da zborujejo pristaši SDS in NSS proti činu oblasti, ki sega globoko v pravice občinskih volilcev.

Z odlukom velikega župana z dne 7. marca 1927 je bil razpuščen občinski odbor, izvoljen 28. 9. 1924 za dobo treh let. On bi torej moral delovati še do jeseni. Utemeljitev, da je občinski odbor delanezmožen ne drži, ker ta občinski odbor je dokazal, da zna prav dobro delati, čeprav so bile razmere po krivdi opozicije že od vsega početka težavne. Govornik je navajal zgodovino narodnega bloka in sedanjega občinskega odbora, ter omenil, kako sta se prva proračuna redno sprejela ob sodelovanju vseh strank in kako so radikali zagrešili takoj po sprejetju drugega proračuna izdajstvo, da so brez razloga in napovedbe prešli v nasprotni tabor in predlagali nezaupnico županu. Predsednik je dalje opisal, kako ni večina, ki se je vedno trudila delati v popolnem skladu z vsemi strankami, dala nobenega povoda za nezadovoljnost in je naglasil, da je bil tudi tretji proračun, t. j. za leto 1927, v odseku popolnoma dodelan in odobren od vseh strank in kako je manjšina, ko bi bil moral biti ta proračun tudi formalno sprejet v plenumu, izskočila in onemogočila sprejetje proračuna. Ni torej res, da občinski odbor ni delazmožen kajti tisti, ki so v njem delo opravljali, so bili voljni delati tudi naprej. Odstranili so se le oni, ki dela sploh niso izvrševali.

Nato je povzel — burno pozdravljen — besedo g. župan dr. Juro Hrašovec, ki je ugotovil, da je nova opozicija, sestavljena od radikalov, klerikalcev in Nemcev, oni dan, ko bi se bila imela vršiti proračunska debata, kratkomalo odrekla svoje sodelovanje v občini. Tudi prihodnja seja pričetkom

decembra je ostala nesklepčna. Proračun je bil dober, jako dober in v finančnem odseku je bil soglasno sprejet. Ko bi se morala na proračunski seji občinskega sveta začeti razprava, je prebrala opozicija izjavo, da ne dopušča proračuna, dokler se ne preklicke sklep glede Mohorjeve družbe in dokler vsi člani upravnega odbora Mestne hranilnice ne odstopijo. Da so to bili izmišljeni izgovori, je bilo jasno, kakor je tudi bilo jasno, da se večina ni mogla ponizati pred manjšino. Vendar je, da se ne bi mušila avtonomija občine, bila večina pripravljena na način, da ne bi trpela njena čast v tem ali onem pogledu privoliti v kako zmerno in dopustno zahtevo. Veliki župan je naročil srezkemu poglavarju, da naj poskuša spravo med strankami, a delegati opozicije so izjavili, da se ne spuščajo v pogajanja. Tako je prišlo do tega, kar je opozicija nameravala. Večina ni dala niti najmanjšega povoda za razpust. Ko bi namreč bila ona ali župan kaj zagrešila, ne bi bilo višje obdobje čakalo par mesecev na to, ampak bi takoj razpustilo občinski svet. Bil je to torej grd zločin, da se je brez vsake potrebe uknila avtonomija.

Za županom je govoril dolgoletni predsednik finančnega in gospodarskega ods. g. dr. Božič, ki je poudaril, da v naši državi še nismo prišli do svobode, ki mora vladati v demokratski državi. Občinski svet sta smatrali SDS in NSS vedno in edino kot torišče gospodarskega dela za napredek in procvit celjskega mesta. Celih pet let ni prišlo do nobenega težkega incidenta. Šele po petih letih plodonosnega dela si je priborila opozicija slavo, da je razbila občinski svet baš v času, ko je imel izdelan načrt za izvršitev raznih občinskih gospodarskih vprašanj. Dr. Božič se je dotaknil najvažnejših pridobitev delovne večine za celjsko mesto. Po proračunu za 1927. je predvidena tudi regulacija Savinje in zgradba stanovanjske hiše; a kljub vsemu temu bi se davščine znižale. Vse to mora sedaj pasti v vodo radi nerazumljivega dela opozicije. Vendar ni še vseh dni konec. Narodna večina in njeni volilci so si svesti svoje naloge in s polnim zaupanjem zro v bodočnost. — Zopet pride čas, ko pride na površje in bo mogla delati za dobrobit celjskega prebivalstva.

Kot zadnji govornik — vsem so zborovalci hrupno pritrjevali — je

bivši podžupan g. Drago Gobec protestiral proti razpustu občinskega sveta. Povdarjal je namero celjskih Nemcev, ki se hočejo zopet uveljaviti in pokazati svojo brezobzirnost napram slovenskemu življu. K temu jim pa hočejo pripomoči klerikalci in radikali. NSS se je pri skupnem občinskem delu z SDS po zadržanju podžupana prepričala, da je ta stranka edina delovna in najbolj socialno čuteča stranka. Celjski Slovenci ne pozabijo krivic, ki so jih že pretrpeli od strani Nemcev. Že danes se vračajo v pravi narodni tabor oni, ki so se dali pri zadnjih volitvah zvabiti od opozicije.

H koncu so zborovalci, ki so ves čas z razumevanjem in vidnim zanimanjem prisostvovali sestanku, sprejeli navdušeni sledečo resolucijo:

»Na protestnem zboru v Celjskem domu dne 11. marca 1927 zbrani občinski volilci ugotavljajo, da je vlada na protizakonit način razpustila celjski občinski odbor z neresnično utemeljitvijo, da ni delazmožen, samo na zahtevo opozicije, ki ni hotela pripustiti sprejetje izdelanega in od vseh strank odobrenega proračuna le zato, ker se je hotela manjšina poštati s pomočjo nemške in klenikalne stranke občine celo leto prej, preden je potekla legalna doba občinskega odbora. Volilci protestirajo proti temu kršenju zakonito zajamčene avtonomije in ustavnih pravic prebivalstva ter proti ogromnemu gospodarskemu oškodovanju celjskega mesta, ki ni utemeljena niti z najmanjšim očitkom proti poslovanju župana in delovne večine občinskega sveta in zahtevajo, da se ugodi pritožbi in razveljavi razpust kot nepostaven.»

Celjska kronika.

c MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU. V torek, dne 15. t. m. gostujejo člani ljubljanskega Narodnega gledališča z originalnimi veseloigrami »Stalni gost« in »Boubourouche«. Ljubljanska kritika je pisala o priiki premijere teh del zelo pohvalno. Nosilca glavnih vlog sta ga. Nablocka in g. Levlar, ki sta oba že znana naši publiki. Obisk našega gledališča je od predstave do predstave slabši, četudi se naše dramatično društvo trudi, da bi priredilo sorazmerno z drugimi prireditvami samo primerno število predstav. V zadnjih dveh mesecih je to druga vpriporitev. Pri zadnji predstavi »Mi-

randolina« je bilo od 27 lož prodanih samo osem. Žalostno je dejstvo, da so vse prireditve veseličnega značaja v našem mestu — in teh je v izobilju — finančno sijajno uspele, le gledališče je vsakokrat pasivno, kakor da mu je celjsko občinstvo mačeha. V parteru vidimo le uradništvo, dočim trgovski in obrtniški stan v Celju — z zelo redkimi častnimi izjemami — naravnost bojkotira naš teater. Izgleda kakor da je izginila vsa potreba po duševnem razvedrilu in izobrazbi. Le vino spravi človeka v boljše voljo, tako da se pri vsaki veselici že tri ure po začetku razlega vriskanje in petje kakor da smo visoko kje na planinah. Tam nič ne de, da velja butiljka vina več kakor dva sedeža v gledališču. Tam tudi ni prepaha, a tudi kritikov ni tam. Le v gledališču, na Ljudskem vseučilišču in pri koncertih lahko zahtevamo za svoje krvave žulje in za svoj težko zaslužen denar, da se nam nudi res nekaj, od česar imamo kaj. — Pfeifer.

c REDNI SESTANEK ČLANOV krajevene organizacije S. D. S. Celje mesto odpade ta teden radi druge važne seje.

c OBRTNIŠKI PRAZNIK V CELJU. Občeslovensko obrtno društvo v Celju bo priredilo tudi letos na dan Sv. Jožefa obrtniški praznik s sedečim sporedom: Ob osmih zjutraj sv. maša v farni cerkvi, ob desetih dopoldne predavanje v mali dvorani Celjskega doma in ob osmih zvečer »Družajni večer s koncertom« v mali dvorani Celjskega doma. Predavala bosta g. Drago Žabkar o pomenu in namenu »Obrtniškega praznika in obrtnih organizacij« in g. dr. Pretnar, tajnik zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, o aktualnih obrtniških vprašanjih.

c BEETHOVENOVA IX. SINFONIJA za soli, zbor in veliki orkester pod taktirkama gg. dr. Čerina in ravnatelja Jos. Hladka iz Maribora se bo vršila v Celju dne 10. aprila t. l. v veliki dvorani hotela Celjski dom.

c PREMESTITEV. Inspektor finančne kontrole g. Aleksander Labaš je premeščen iz Celja v Zagreb.

c DIJAŠKA AKADEMIJA. Podružnica ferijalnega saveza na realni gimnaziji v Celju priredi dne 2. aprila svojo akademijo v mestnem gledališču. Društva se prosijo, da se na to prireditve ozirajo.

K. Sancin.

Umetnost, kritika in publika.

(Črtica o naših kulturnih razmerah.)

Zdi se mi vredno in potrebno, da se dotaknem tega vprašanja, ki utegne zanimati marsikoga, ki mu je naša kultura in nje resno stremljenje bolj na srcu nego na jeziku. Veda in umetnost sta izza pradavnih časov neločljiva dela splošne človeške kulture. Vsak narod stremi za čim višjo kulturno stopnjo in tako se tudi mi žarimo, da dosežemo nivo, ki nas usposablja, da postanemo vredni sotekmovalci ostalih večjih narodov v svetovni kulturni tekmi. Dolžnost vsakega člana človeške družbe je, da po svojih močeh prispeva k uresničenju tega idealnega stremjenja in cilja. — V to svrhu nam služijo šole, specialni kulturni in humanitarni zavodi, časopisi, revije, knjige, predavanja, razne kulturne organizacije itd. Jasno, da mi na tem mestu leži najbližje oni del kulture, ki se tiče produktivne in reproduktivne glasbene umetnosti.

Ta panoga, ki je pri nas v začetni fazi prve razvojne dobe, zasluži tem večje nege in pozornosti, da nadoknadi to, kar ji manjka še do popolnosti profila, ki je za svetovni trg potreben, da se zamore polnovredno uveljaviti tudi tam. — Temeljiti študij in resno delo

je prvi predpogoj ob trezni propagandi za pospeševanje glasbeno-umetnostne kulture. Nujno je potrebno previdno sortiranje vseh proizvodov, ki so se rodili v narodu samem najprej in velikopotezna orientacija po tem, kar se vrši in dosega izven naše zemlje. — Da bi zašla ta propaganda čim globlje v ljudsko maso in jo (čeprav po malih dozah) informirala vsaj o najvažnejših vprašanjih in sodobnih dogodljajih tu in izven nas, so tudi politični časopisi še poleg strokovnih otvorili še posebej kulturne predale v ta namen. Saj je časopis poleg knjige ono sredstvo, ki prodre v najširše ljudske plasti. Časopis je ono izobraževalno sredstvo (imelo bi vsaj biti) poleg knjige, ki je tudi najpriprostejšemu človeku najpristopnejše. V interesu izdajateljev časopisov je, da skrbje za svoj ugled, odnosno za ugled lista s tem, da skušajo pridobiti za sodelovanje v kulturnem predalu svojega lista ljudi, ki imajo potrebno legitimacijo, s katero smejo nastopati pred javnostjo. Zato se mi zdi izvajanje g. Jos. Vidmarja v »Kritiki« št. 10. popolnoma utemeljeno, ko pravi: »Vsako pisanje o vprašanjih, ki zadevajo javnost, ima namen doprinesati nove misli in s tem širiti obseg obravnavanega vprašanja in razsvetliti ga v vsej globini.

Da pa se javne razprave lahko vrše v kolikor toliko smotrenem redu in da jih ne moti nepravilna oseb-

na ambicija, zavist in omejenost ali nespamet, zahteva javnost od vsakogar, ki pred njo nastopa, poročstvo za resnost in upoštevanja vrednost tega, kar izvaja. To poročstvo daje vsak posameznik s svojim polnim imenom, s svojo osebno častjo. Zakaj, kdor javno izreče nerodnost, mora s tem tvegati, da mu bo njegova nerodnost javno dokazana, kar nedvomno neugodno vpliva na njegovo ime in sloves. — Tem potom se razširja dober ali pa slab glas v svet in to najneposrednejše po javni kritiki. Iz tega je razviden vzgojni vpliv javnih razprav na javnost. Da se ne oddaljimo preveč od svoje zadatke, hočem zabeležiti nekaj tipičnih momentov o kritiki kot taki. Predvsem velja zabeležiti, da je ravno umetnost predmet takozv. »zloglasnemu« kritičnemu udejstvovanju v kulturni rubriki in tu se zopet spomnim Vidmarja, ko pravi v 10. šte. »Kritike« o Flaubertovih besedah, češ, »vsak kritik je želel biti v svoji mladosti umetnik in kasnejše kritično udejstvovanje je samo neka, ne posebno plemenita posledica mladostnega razočaranja nad samim seboj.« Tudi jaz se s to trditvijo strinjam za nekatere konkretne slučaje. Če bi hušjega ne bilo kot samo to, bi pri tem vendar ne bila nesreča tako velika, ko v tem slučaju, če se loti kritike neorijentiran in nekvalificiran — umetnik — laik.

Zlasti pri nas gremo še dalje, da

se je razpasla moda, da se loteva sicer pošten diletant nepremišljene drzne sodbe velikega kalibra in ne pomisli pri tem, da se spušča brez premisleka v nevarnost. Dvomim, da bi se tak kritik resno zavedal velike odgovornosti te misije. Jasno, da tak kritik utone v javnem mnenju resno mislečih kot muha enodnevnica. V tem slučaju je stališče omega, ki je izpostavljen pseudo-kritiku neogroženo, vendar pa nerodno vsaj za dobo aktualnosti one kritike in kaj je lažje kakor to, da se postavi kritikovanega namenoma ali po nerodnosti v nezasluzeno napačno luč pred javnostjo? V ostalem je znano, da se večji del javnosti, ki ni samostojen v presoji, avtomatično pridruži javni kritiki ne glede na to, iz čegavega peresa da prihaja. Kritikovanemu vsled tega ne more biti vseeno, kdo da ga javno sodi, tem manj, če je kritikovan že priznan in od kompetentnejših činiteljev dobro kvalificiran in usposobljen. — Zato je umljivo, da se vsak umetnik, zlasti oni, ki ni brez potrebne kvalifikacije, brani in upira javni, dvomljivi sodbi nekvalificiranega kritika z vso energijo. Da je tako kritikovanje absurdno, ni dvoma! Najzadnja kasta pa so anonimne javne razprave, ki mejijo že na podlost. Takih primerov je bilo več v centralnem mestu Slovenije in en tipičen slučaj se je zanesel lansko leto tudi v Celje, ker v Ljubljani ni bilo najti predala. Prizadeti

c IMENOVANJE. Gospod Ivo Šortl, inženir pri tukajšnji progovni sekciji je imenovan za inspektorja pri inspekciji dela v Mariboru.

c SMRTNA KOSA. V nedeljo so pokopali na okoliškem pokopališču g. Franca Rothmanna, nadzornika proge državnih železnic v Lazah. Rajnik je umrl še ne 50 let star po kratki hudi bolezni v splošni bolnici v Ljubljani, odkoder je bil prepeljan v Celje. Dasi pogreb v Celju ni bil objavljen, je pri-ljubljenega pokojnika vendar pričakovala na kolodvoru množica prijateljev in znancev in ga v skrajno slabem vremenu spremila k počitku. N. v m. p.!

c SMRTNA KOSA. Minoli petek je umrl za kapjo g. Alojz Čančer, vozovni nadziratelj drž. žel. v pokoju in bivši hišni posestnik v Celju. Dosegel je starost 62 let. Pogreb se je vršil v nedeljo na okoliškem pokopališču. N. v m. p.!

c SAVEZ PRIVATNIH NAMEŠČENCEV, PODRUŽNICA V CELJU. naznanja članom, v prvi vrsti trgovskim nameščencem, da je železniški minister dovolil savezu za člane letno trikratno vožnje za polovično ceno po vseh železnicah, poštah in parobrodih v državi. Ta velika ugodnost naj bi vzbudila v vseh privatnih nameščencih čut do organizacije, kajti društvo ima ravno sedaj zelo važna opravila za dosego popolnega nedeljskega počitka, radi zapiranja trgovin itd. Dolžnost vsakega nastavljenca je, da društvo podpre s svojimi članskimi prispevki, ker le ako bode ono imelo veliko armado organiziranih za seboj, bode moglo v čisto drugačni meri koristiti svojim članom, kakor če se vsak posameznik sam ze se poteguje. Vsak član dobiva tedensko list »Privatni nameščene« zastoj. Zunanji članom so na razpolago položnice za plačanje udine. Kdor še ni član, naj se takoj obrne na podružnico v Celju, poštini preda 48, da se mu pošljejo pravila in pristopne izjave. S članstvom so seveda zvezane še razne druge ugodnosti, ki so razvidne iz pravil.

c PRI BORZI DELA V CELJU dobi delo: 20 hlapcev in poljedelskih delavcev (tudi z družinami); 100 rudarjev, 1 pečar, 50 kamnosekov za izdelovanje granitnih kock, 2 kolarja, zmožna samostojnega vodstva obrti, 1 strojni tkalec za volnene odeje, 6 krojačev, 6 težakov, 6 vajencev, 8 kmečkih del, 3 natakarije, 1 restavracijska kuharica, 6 kuharic, 2 sobarici, 4 služkinje. — Dela, oziroma službe iščejo: 1 ekonom, 23 rudarjev, 4 kovači, 8 ključavničarjev, 1 železolivar, 3 zlatarji, 1 elektromonter, 20 mizarjev, 3 kolarji, 2 sodarja, 3 sedlarji, 4 krojači, 7 čevljarjev, 1 klobučar, 1 mlinar, 13 pekov, 1 slaščičar, 1 mesar, 2 pivovar, delavca, 1 zidarski polir, 3 zidarji, 2 tesarja, 8 strojnikov-kurjačev, 7 trg. pomočnikov, 7 šoferjev, 7 pisarniških moči, 6 vajencev, 105 poljedelskih delavcev, težakov, slug in raznih, 3 šivilje, 6 natakarije, 3 prodajalke, 48 ku-

haric, sobaric in služkinj, 2 kontori stinji, 1 vzgojiteljica.

c OBČNI ZBOR Nabavljalne zadruge drž. nameščencev. Nabavljalna zadruge drž. nameščencev in upokojencev v Celju vabi še enkrat vse svoje zadruške, da se gotovo udeleže občnega zbora, ki se vrši v torek, dne 15. marca t. l. ob pol 8. uri zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma. Vabi pa tudi vse nezadruške-uradnike, da se prepričajo o delovanju zadruge, ki naj se dvigne čim višje, ker le tako bo mogla svojim članom nuditi čim več ugodnosti. Pred vsem pa pričakuje obilne udeležbe naših gospodinj, ker so pred vsem one pristojne, da podajo svojo sodbo o zadruzi. — Načelstvo.

c IZ OBRTNIŠKIH KROGOV. — Obrtna zadruza v Celju je naznanila svoj čas srezkemu poglavarju Vinka Rebersaka v Bukovem žlaku, ki nima obrtnega lista, pa izvršuje dela, ki spadajo v kleparsko ključavničarsko, puškarsko in mehanično stroko. Rebersak je upokojen strojnik tovarn v Štorah in odjeda kruh obrtnikom, ki morajo plačevati davke. Na žalost imajo upravičeni obrtniki večkrat povod tožiti, da jim kdo kvari posle.

c PRIPOROČLJIV DELAVEC. Meseca oktobra je dela brezposelni premogar Jurij Ajdnik pri kovaču Pristovniku v Sp. Hudinji. Še s tremi drugimi tovariši je tolkel in prešal jabolka. Ko pa je prišel gospodar pogledat delo, je videl, da so vsi štirje junaki popolnoma pijani. Naročil jim je, da naj pridejo drugi dan po obračun, češ da ne rabi takih ljudi. Koma; pa je prišel domov so prihrumeli nad njega in zahtevali takoj izplačilo. Grozili so mu, da ga ubijejo. Le svojemu pomočniku se je imel Pristovnik zahvaliti, da se je rešil v sobo. Ponoči so prišli ti nasilneži zopet pred hišo razgrajati. Prislonili so lestvo in hoteli vdreti skozi okno. Žena Pristovnika se je tako prestrašila, da je zbežala k sosedu, kjer je bila vso noč. Tudi drugo noč so oblegali hišo na enak način in jih je gospodar komaj odganjal z revolverjem. Ko so čutili, da jih zasleduje orožništvo, so se pa ti tiči pcrz-gubili. — Samo enega, glavnega krivca Ajdnika se je dosedaj posrečilo prijeti in prignati pravici v roke. Dobil je za svoje dejanje dva meseca težke ječe.

c GODBENO DRUŠTVO ŽELEZNICARJEV bo imelo dne 30. marca v posebni sobi gostilne pri »Jeleni« svoj peti redni občni zbor z dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo predsednika; 3. poročilo tajnika; 4. poročilo blaginjskega odbora; 5. poročilo nadzorstvenega odbora; 6. volitev novega odbora, 7. raznoterosti. — Začetek ob 19. uri. V slučaju nezadostne udeležbe se bo vršil občni zbor eno uro pozneje istotam ob vsakem številu članov.

c DIJAŠKI KUHINJI je podarila gospodična Serajnik Sabina, učiteljica v Konjicah, 200 Din v spomin na svojega pokojnega brata, gospoda Bena

Serajnika, ravnatelja meščanske šole v Celju.

c IZ CVETLIČNJAKA OLEPŠEVALNEGA DRUŠTVA. Občinstvo se ponovno opozarja, da ima Olepševalno in tujsko-prometno društvo v cvetličnjaku za Grofijo oziroma ob tržnih dneh na stojnici na Glavnem trgu precejšnje število raznih lepo cvetočih rož (acalej, primul, cinerarij) in dekorativnih rastlin (asparagus, filodendron, begonij) na prodaj po zmernih in konkurenca zmožnih cenah. Vrtnarstvo sprejema naročila za šopke in vence in predzaznamuje že sedaj naročila za dobavo cvetk za sezijsko okrasitev oken in balkonov.

c ZAHVALA. Olepševalno in tujskoprometno društvo se vsem cenjenim sodelujočim damam in gospodom, vsem darovateljem in vsem prijateljem društva, ki so nesebično skupno pripomogli, da sta društveni prireditvi na pustni torek v zabavnem in gmočnem oziru dobro uspeli, najprisrčneje zahvaljuje in jim kliče »na veselo svidenje na pustni torek 1928«!

c ČLANOM PLESNEGA KROŽKA. Na našem sestanku dne 10. t. m. je bil sprejet sklep, da se prebitek plesnega venčka uporabi za čajanko, ki se bo vršila predvidoma 24. t. m. tam, kjer se je prva. Izmed prisotnih krožkarjev je bil izbran likvidacijski komite, ki sestoji za zdaj iz ge. Štefi Gradšnik in gg. M. Hočevarja in I. Štempiharja. Odsotni in zunanji krožkarji se obveščajo danes, da je dvorana že zagotovljena.

c PASJI KONTUMAC. Vsi lastniki psov in mačk v območju mestne občine se opozarjajo, da je razglašen kontumac s strogimi določili. Sumljive živali je treba takoj prijaviti mestnemu magistratu.

c POSODO Z MLEKOM so ukrali. Dne 13. t. m. v jutro po 7. uri je bila ukradena od neznanega storilca izpred vrat trgovine Jurija Šanca v Vodnikovi ulici posoda s 7 litrov mleka, kjer jo je domašalec mleka kot običajno vsako jutro pustil. Kdo kaj ve povedati v zadevi, naj javi policiji.

Kino.

MESTNI KINO. Ponedeljek 14., torek 15. in sredo 16. marca: »Čudeži stvarstva«. Sedem monumentalnih dejanj iz brezkončnega vsemirja. Krasote in tajnosti zvezdnega neba. Sijajna kulturna produkcija Ufa-filma

KINO GABERJE. Ponedeljek 14. marca: »Beg na trojki«. Odlična ruski vefilm v 7 dej. V glavnih vlogah Vladimir Gajdarov in Marcela Albani. — Torek 15., sredo 16. in četrtek 17. marca: »Manever ljubavi«. Prvovrstna filmska senzacija. V glavnih vlogah Harry Liedtke in Olga Čehova.

Širom domovine.

š Gripa v mariborski oblasti. V področju mariborske oblasti je gripa še močno razširjena, zlasti v Prekmurju in v ptujskem okraju. Po uradnih podatkih je ostalo dne 15. februarja na gripi bolnih 258. V tednu od 15. do 21. februarja je na novo obolelo 1015 oseb; 457 jih je ozdravelo, 3 osebe pa so za gripo umrle in sicer v ptujskem okraju 2, v prevaljskem pa ena. Ostalo je na gripi bolnih 813 oseb in sicer: v okraju Murska Sobota 303, Ptuj 265, Maribor (mesto) 64, Šmarje pri Jelšah 58, Prevalje 33, Maribor (desni in levi breg) 40, Slovenjgradec 20, Dolnja Lendava 13, Gornji grad 7, Ljutomer 6, v Celju (mesto) 3 in v celjskem okraju 1 oseba.

š Škandalozna afera v Sarajevu. Razni upniki državnega erarja so dali zapleniti in prodati v državni tvornici za preproge blaga v skupni vrednosti pol milijona dinarjev. Prijavili so se tudi drugi upniki, da pridejo na sličan način do svoje terjatve. Vse terjatve skupaj znašajo približno 2 milijona in pol. Je nevarnost, da pride državna tovarna preprog v konkurz, ker se prodaja blago pod vrednostjo.

š Strela ubila dva otroka. V gornji Hercegovini je divjala v zadnjih dneh silna nevihta; grmelo je in lilo kakor iz škafa. V selu Dobrigošču je strela ubila dva otroka, ki sta se igrala v sobi. Roditelja, ki sta se nahajala v prvem nadstropju, sta ostala nepoškodovana.

š Smrtna kosa. V Št. Juriju ob juž. žel. je umrl po dolgi, mučni bo-

lezni g. Fran Praunseis, trgovec in posestnik. Pokojnik je bil iz znane šentjurske rodbine. Kot prijeten družabnik in dober prijatelj je imel širok krog znancev. V časih, ko je po naših trgih še bujno cvetelo nemškutarstvo je bil pokojnik že zaveden narodnjak in je tak ostal do svoje smrti. Umrl je v starosti 58 let. Naj v miru počiva! Rodbini naše sožalje! — Na Vi-dežu pri Slov. Bistrici je umrl posestnik g. Franc Vehovar, ugleden mož. Naj v miru počiva!

š Poslovna zadeva. Podjetju bratov Winkle za izdelovanje kopit v Sevnici, ki je pod sekvestrom, je postavilo ministrstvo pravde za komisarija namesto dosedanjega komisarija inženjerja Guzelja, ki je opravljal nadzorstvo tega obrata skoro 7 let, bivšega pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja proti dnevnemu honorarju 70 Din.

š Velik morski pes na Jadranu. Kakor poročajo iz Šibenika so tamkajšnji ribiči vlovili te dni velikega morskoga psa, dolgega 4,5 metra, ki tehtal nad pet meterskih stotov.

š Podporno društvo »lepih si je pri svoji ustanovitvi l 1920 nadelo nalogo podpirati svoje redne člane, to je slepe, s tem, da jih podpira denarno, ter daje slepim obrtnikom brezobrestna posojila. Nadalje deli svojim članom denarne podpore, kakor tudi obleke in perilo. Da bi kakor doslej tudi nadalje uspešno delovali v splošno zadovoljnost rednih članov po naših pravilih, se moramo obračati na človekoljube, da nam pomagajo udeleževati to težko nalogo. Zahvalujemo se vsem dobrotnikom, ki so nam dosedaj pomagali pri našem delu in vljudno prosimo vse, ki imajo našo položnico 14.066 naj jo uporabijo nam v korist, da bomo tako lažje delovali in podpirali tudi ostale. — Odbor.

š NOVA POSTAJA na progi Maribor—Špilje. Železniški minister je ugodil prošnjam občin severno od Maribora in odobril ustanovitev novega postajališča Čirknica med postajama Pesnica—Št. Ilj na progi Maribor—Špilje.

š ZGRADBA STANOVANJSKIH HIS V ROG. SLATINI. Kakor nam poročajo, je v konkurenci idejnih skic za zgradbo stanovanjskih hiš v Rogški Slatini dobil prvo nagrado, pod geslom »Donat«, arhitekt Josip Costaperaria.

š FRANCOSKI KONZULAT V LJUBLJANI ponovno opozarja delavce, ki se žele vseliti v Francijo, da so dobile francoske obmejne oblasti strog nalog, da ne prepuste nikogar čez mejo, ki nima delovne pogodbe overovljene od ministrstva dela v Parizu (podpisanih lokalnih načelnikov ministrstva dela in kmetijstva so neveljavni), kakor tudi zdravniškega spričevata od konzularnega zdravnika francoske republike v Ljubljani (za Sloveuijo). — Vsaka druga oseba kategorije delavcev in nameščencev, ki bi želela priti v Francijo za gotov čas (obisk itd.) bo morala izjaviti na konzulatu, da ne bo tam iskala dela. Dotična izjava bo označena na njenem potnem listu in v slučaju, da bi jo hotel delavec prekršiti, se mu pripeti, da bo izgnan iz Francije. Onim pa, ki so že v Franciji in so prišli v domovino samo za kratek čas, bo dovoljen vizum na podlagi izjave delodajalca, da je delavec na dopustu.

š REDUKCIJA SREDNJIH ŠOL. Po seji Narodne skupščine se je vršila v sredo seja ministrskega sveta. Seja je bila v glavnem posvečena amandmanom ministrstva pravde in prosvetnega ministrstva. Sprejet je bil predlog prosvetnega ministra Vukičevića, glasom katerega ostane v državi le 33 učiteljskih in 80 gimnazij in realk. Vse ostale pa se z letošnjim šolskim letom ukinejo.

š IGRALNICE V BEOGRADU ZAPRTE. Beograjska policija je prepovedala vse igralnice v Beogradu, med drugim tudi igralnico v novinarskem klubu na Terazijah.

š JAJCA ZA VALJENJE. Iz pisarne mariborskega velikega župana smo prejeli: Vsi zanimanci se opozarjajo, da je v mesecih marea, aprilu in do 15. maja najugodnejši čas za valjenje in vzrejo piščet. Pri oddaji zanesljivih valilnih jajc bodo letos zopet brezplačno posredovali vsi srezki živinorejski referenti (uradni veterinarji, odnosno srezki ekonom). Zato se

kritikovanec je zaman iskal v zasedi svojega napadačca, ki je bil seveda previdno skrit v plašču anonimnosti.

Preidem na poklicno kritiko, ki ima biti stroga, stvarna in za javnost informativna in vzgojna. Velika redkost je absolutno nepristranska kritika, ki bi imela vse zgoraj omenjene lastnosti, ker je zanjo treba kritiku predvsem iskrenosti, globokega znanja in široke orijentacije. — Onema, ki sam ne doživlja umetnosti, mora dati kritika pravo sliko, da vidi v njej jasno nje vrednost, vse hibe in vse vrline, ki jih zabeleži kritik na kritikovancu; torej pravilno in natančno bilanco njegove umetniške osebnosti.

Da bi ne delal komu osebne krivice, moram omeniti, da dobro ločim pri tem od poročila, ki hoče po sili nositi pečat kritikujočega običejja, tako poročilo, ki si ne prisvaja kritikovalnega karakterja, marveč ostane navadno vsakdanje poročilo (o kakih umetniški prireditvi), ki ima več pravice, da izide pred javnostjo, nego pseudokritika, ki utegne biti često le izraz osebne antipatije ali simpatije ali pa refleks osebne zavisti prej nego strokovna objektivna javna ocena. Zato bi se objektivni, trezni oceni iz dobrega peresa ne smelo zapirati predalov na drugi strani, zlasti če je konsekventno stvarna in nepristranska. — Politika in umetnost se ne skladata; to je znano. Zato moramo preko te težkoče. Vsaka kritikaje

osebno mnenje posameznika. Kritizirati sme vsakdo in javno tudi. Tu se rodi ob sebi vprašanje, v koliko da je kritik upravičen, da nastopi z javno sodbo kogarkoli. Funkcija kritika je kulturno vzgojno važna in njegovo izvajanje za javnost tem merodajnejše, čim večji ugled ali dobro ime uživa kritikova kvalifikacija pred javnostjo. V nasprotnem slučaju izgubi tako kritika kakor kritik še oni kredit, ki ga je imel eventuelno samo kot človeknekritik.

Posledice, ki se pokažejo v takih notoričnih slučajih ne koristijo ne kritiku, ne prizadetemu in tudi ne javnosti, ki se s časom naveliča otrob.

Najmanj pa ima od tega oni del javnosti, ki pričakuje razsvetljenja. Tako početje je v prvi vrsti krivo, da je zlasti v današnjem »nevarnem« času toliko napačnega pojmovanja umetnostne kulture, kar povzroča zastoj v napredku za cela desetletja in več. Nečednostno je pa žalostno dejstvo, ki je nekako tradicionalno ukoreninjeno tudi pri nas, da se ravno na podlagi nezmožnosti presojanja šestokrat gleda na vsako kulturno upravičeno delo, uspeh ali napredek omalouvaževanjem in preziranjem, češ, vse je manj vredno, ker raste na domačih tleh. Po tem kriteriju se ravnao tudi nekateri naši — kritiki.

naj vsakdo obrne nanje za brezplačen nasvet. V nekaterih okrajih so dali okrajni zastopi nekaj denarja na razpolago, tako da bo ondi močede oddati tudi manjšo količino jajc povsem brezplačno, seveda samo zanesljivim kurjerjem.

Š JAD TRIGLAV V LJUBLJANI. Na XIV. rednem občnem zboru izvoljeni odbor se je konstituiral sledeče: Predsednik: Spindler Metod, med.; podpredsednik: Zdošek Joško, jur.; tajnik I.: Mušič Rudolf, fil.; tajnik II.: Pogruje Stanko, med.; blagajnik: Lah France, teh.; knjižničar: Senčar Stanko, jur.; arhivar: Maferič Joža, teh.; gospodar: Lipold Rajko, teh.; odbornika: Potrč Otmar, med.; Rajh Milan, teh.; revizorja: Kuharič Boris, teh., Sotošek Stane, abs. ing. for.

Redno uživanje Radenskih zdravilnih mineralnih voda Vas obvaruje mnogih bolezni! Upoštevajte to, dokler je še čas!

Pred sodniki.

France Mirkac, organist v Šminklavžu nad Laškim, je hud nad učiteljico. Pravi, da nima pravice do jabolka, o katerih misli, da so njegova. Ob neki priliki jo je ozmerjal vprico otrok. Ker je bil že kaznovan, je dobil 3 dni zapora. Pismo o glasu pravi, da je dober organist, kot cerkovnik pa manj skrben.

Fantje so se stepli. Ne bilo bi nič hudega, da ni posegel vmes Lojze, ki je mimogrede pograbil na mizi stoječo steklenico in jo zalučal tako nesrečno, da je zadel Davorina v glavo in ga težko poškodoval. Za plačilo je dobil tri tedne ječe s postom in plačati bo moral stroške in odškodnino.

Iz mariborske kaznilnice sta bila izpuščena Vinko Jerala z Viča in Anton Jevšenak iz Konjca. Oba sta predsedala daljšo kazen, ki sta jo prejela radi predojnih prstov. Najtežje jima je pač bilo, da nista mogla izvrševati svoje ukorinjene obrti. Komaj sta bila na svobodi, že sta študirala, kje bi kaj izmaknili, da bi se lažje preživela. Jerala jo je mahnil v Trbovlje, od tam pa po desnem bregu Save peš proti Zidanem mostu. V Podkraju pri Radečah je vdrl v hišo posestnika Očepka, ter mu pokradel večjo množino oblike, zlatnine in nekaj srebrnega denarja. Že drugi dan 31. januarja se je sešel s svojim tovarišem Jevšenakom, s katerim sta jo mahnila peš proti Brežicam. V Vidmu sta vdrla v gornjo Jenčičevo hišo in nakradla poln koš raznega blaga. Ko sta bila s svojim plenom že v gozdu, so jih sosede zalotili in po daljšem preganjanju tudi prijeli. Jevšenak se je izdajal za Antona Jalovca in je s tem napravil sodniji precej posla. Jerala je pripovedoval gospodom sodnikom, da je bil v mariborski kaznilnici pri čevljarjih, Jevšenak pa je imel večjo saržo; bil je namreč v skladišču. Zadnji je poskusil igrati tudi detektiva in je v Zagrebu napravil preiskavo v stanovanju nekega železničarja. Pri aretaciji je imel pri sebi dokumente na ime Berglez, o katerih je trdil, da jih je dobil v mariborski kaznilnici. Pri Jeralu se je dobila tudi svilena krinka, katero je bajje kupil za pust. Hotel se je najbrž maskirati za roparja s sekuro in vlomilskim orodjem. Oba tička imata že veliko grehov nad seboj. Presedela sta celo vrsto let v kaznilnicah. Jerala nad pet let in v poboljševalnici dve leti, Jevšenak pa nad 16 let. Zadnji je bil med vojno kaznovan v Gradcu radi tatvine in drugih deliktov na dosmrtno ječo, ki pa je bila s prevratom prekinjena. Oba tička bodeta sedaj zopet za nekaj časa na varnem. Jerala je dobil 18 mesecev težke ječe, Jevšenak pa dve leti. Po prestani kazni pa bosta izročena v prisilno delavnico.

Fanika Bajžel, vdova in sedaj natakarica, je napravila fng rano pogodbo z Martinom Gaberškom pri Rogiški Slatini, češ, da je on kupil od nje pohištvo v vrednosti 30.000 Din za znesek 8.500 Din. Fanika je imela dolgove in se je bala, da ne bi upniki pobrali edine vrednosti, ki jo je imela po svojem možu. Gaberšek, ki se je seznanil z njo v Našicah, ji je obljubil zakon, a je pozneje poročil drugo. Mesto, da bi ji vrnil pohištvo, ga je

prodal Antonu Lipniku za gori označeni znesek. Gaberšek je bil obsojen na šest tednov težke ječe in na plačilo zneska 8.500 Din Faniki Bajžel.

Ker so slabo govorile o Marički iz Šoštanja, so bile tožene radi opravljanja Mica in Marija. Marička je trdila, da so jo obrekovale, češ, da se peča z drugimi moški. Obe sta bili oproščeni, kar pa Marički seveda ni bilo prav. Pritožila se je na celjsko gosposko, ki pa je prvo razsodbo potrdila.

Josip Kovačič v Kozjem je predsednik rokodelske zadrage. Pri okrajnem sodišču v Kozjem je bil obsojen radi prestopka golufije na 10 dni zapora, ker je kot predsednik rokodelske zadrage izdal potrdilo Josipu Bečaju, da se je izučil čevljarske obrti in mu izstavil zadevno učno izpričevalo, radi česar je Bečaj sedaj zahteval od obrtne oblasti obrtni list. Bečaj je plačal Kovačiču, tajniku zadrage in svojemu mojstru, vsi trije so bili kaznovani, za nagrado 3000.— Kovačič se je pritožil, a je bil njegov vzklic zavržen in prva obsodba potrjena.

Razgled po svetu.

r Španski kralj nevarno bolan. Zdravstveno stanje španskega kralja, ki je obolel za gripo v zvezi s pljučnico, je opasno. Kriza nastopi v torek. Temperatura je stalno nad 38 stopinj.

r Novinarska svoboda v Italiji. Sindikat italijanskih novinarjev je sklenil postaviti se kot izrazito politični instrument v službo fašistične stranke in vlade.

r Katoliški škof v Atenah. Kakor pišejo listi, je kot zaključek dolgotrajnih pogajanj med grško vlado in Vatikanom imenoval papež duhovnika Filipusa za nadškofa v Atenah.

r Umril je, ker so ga hoteli pokopati živega. V vasi Cesare pri Caserti je zadela kap 62letnega loterijskega pisarja di Manaoa. Svoji so mislili, da je mož mrtev in so ga položili v mrtvaško rakev. Ko pa so gorele ob parih sveče in so mrliča stražili ljudje, se je Manao naenkrat vzdignil in pogledal z čudeno okrog sebe. Videl je plakajoče sorodnike in kropilnik ob vznemirjenju ter se je taga tako preplašil, da ga je zadela vnovič kap in je resnično umrl.

r Veselje angleškega prestolonaslednika. Waleski princ je pred kratkim priredil v Leicesteru 4000 vojakom britanske legije skupen obed, po katerem je šel tudi plesat. Na tem plesu se je izkazal pravega demokrata. Izbral si je za partnerico najprej neko telefonistko, potem neko prodajalko rib in slednjič ženo enega izmed svojih konjarjev. Seveda je ta demokratskost prestolonaslednikovo popularnost silno povzdignila.

r Japonska katastrofa. Po strašnem potresu na Japonskem, ki je povzročil toliko pustoši, poročajo sedaj iz Osake, da je v pokrajinah Tango razsajala strahovita nevihta, ki je porušila vse zasilne hiše in šotore, ki so jih zgradile oblasti po zadnjem katastrofalnem potresu. Najnovejši komunike ministrstva notranjih zadev objavlja, da je pri potresu bilo ubitih 2658 oseb, ranjenih pa 6443. Nad 500 oseb pa pogrešajo.

r Smrt izumitelja okarine. V Vencenci je umrl 87letni Alois Silvestri, izumitelj okarine. Gledal je pri odprtem oknu karnevalski vrvež na cesti in ker je bilo okno nizko, se je preveč naslonil ven, izgubil ravnotežje in padel na ulico. Zlomil si je tilnik in je bil na mesu mrtev. Silvestri, katerega instrument je postal svetovno znan in slaven, je bil prej čisto reven navaden kmet, umrl pa je kot bogat tvotničar.

r Ulica milijonarjev v Newyorku. Newyorška ulica «Park Avenue» je najbogatejša ulica na svetu. V njej prebiva 4 tisoč milijonarskih družin. Ulica je novo zgrajena in je mnogo razkošnejša kakor slovita «Fifth Avenue», katera je preje slovela kot najlepša newyorška ulica. V ulici «Park Avenue» se smatra kot revež, kdor nima vsaj 50.000 dolarjev dohodka na leto. Prebivalci te ulice, katerih je 16.000, potrošijo na leto približno 700 milijonov dolarjev.

r Cigani se civilizirajo. O angleških ciganih poročajo, da se zelo pridno civilizirajo. Več kot 70 odstotkov žensk si je dalo postriči lase po novi modi, polovica ciganov se redno

dnevno umiva mnogo se jih pa tudi lišpa po vzorcu modernih gizdalinov.

Gospodarstvo.

r OLAJŠAVE PRI PLAČILU DAVČNIH ZAOSTANKOV. Finančna defegacija uradno objavlja, da je minister za finance dovolil za plačilo davčnih zaostankov iz prejšnjih let sledeče olajšave. Ako zaostanek presega vsoto enoletnega predpisa, mora davčni zavezanec v letu 1927. plačati eno četrtino vsega davčnega zaostanka; ako znaša zaostanek nad tri četrtine, a ne presega enoletnega predpisa, bo plačal v letu 1927. eno tretjino; ako je zaostanek večji od polovice, a ne presega treh četrtin, se plača v tekočem letu polovica, ako je pa zaostanek večji od ene četrtine, mora biti celotno poravnava v letu 1927. Primerja se zaostanek po stanju z dne 30. decembra 1926 in predpis za to leto. V smislu te odredbe odgodeni deli zaostankov dosepejajo v plačilo v terminih, ki veljajo za plačevanje tekočih davkov. Le ako ves zaostanek ne presega ene četrtine enoletnega predpisa, ga mora davčni zavezanec celotno plačati takoj. V primerih očitivne nevarnosti smejo davčni organi izjemno od teh določb izterjati takoj ves davčni zaostanek. — Kar se pa tiče tekočih davkov in dospelih obrokov zaostankov, pa je gospod minister z isto naredbo naročil, da naj se najemerničneje izterjavajo in prepreči kopičenje novih zaostankov.

Šangaj.

Šangaj, ki se tolikrat omenja v poročilih o dogodkih na Kritajskem, je danes največje industrijsko središče in pristanišče na vsej azijski obali. Zemljepisna lega Šangaja je zelo ugodna. Mesto leži ob ustju ogromne reke Jangcekiang, t. j. tam, kjer se ta reka izliva v Vzhodno kitajsko morje. Radi svoje srečne lege tvori Šangaj edina vrata, skozi katera se izvažajo vsi kitajski izdelki iz bogate notranjosti dežele v inozemstvo. Preko Šangaja uvažata tudi Evropa in Amerika največji del svojega blaga. A uvažati blago na Kitajsko je zelo hvaležen posel, zakaj samo v l. 1923. se je uvozilo za 120,885.421 taelov več blaga, nego je znašal kitajski izvoz.

Ker je Šangaj tako važno pristanišče, je naravno, da se je razvilo v vele mesto. Danes šteje Šangaj 1 milijon 500.000 prebivalcev. Tu je središče vsega inozemskega kapitala. V Šangaju se nahaja evropska policija, inozemci imajo svojo lastno občinsko upravo in dandanes je Šangaj poleg vsega tudi središče angleških vojaških čet.

V Šangaju in njegovi okolici se je razvila silna industrija najmodernejšega tipa. Tu se nahajajo ogromne ladjedelnice, veliki parni mlini, elektrotehnična podjetja itd. Končno je Šangaj tudi središče kitajske tkalske in svilne industrije. V Šangaju in po sosednjih krajih v njegovi okolici se nahajajo največje tvornice za predelovanje bombaža in svile. Pomen Šangaja moremo oceniti tudi na podlagi sledečih podatkov. Od vseh modernih tkalskih tvornic se nahaja v Šangaju nad polovica, in sicer točno 57%. Isto velja tudi za drugo važno panogo, t. j. za svilarstvo.

V vsej Kitajski je danes 93 tvornic za predelovanje svile in od teh jih je v Šangaju 75 z 90.000 delavci. Šangaj je po vsem opisanem prevažna postojanka.

Em. Lilek.

Henry Fordov „Mednarodni Žid“.

(Predavanje na celjskem Ljudskem vseučilišču.)

(Dalje.)

V tretjem poglavju razpravlja Ford o zgodovini Židov v Združenih državah S. A. »Židje so že s Kolumbom prišli v Ameriko. V 50 letih je židovsko prebivalstvo naraslo od 50.000 na 3.300.000. Za Washingtona jih je bilo le 4000. V vsej britski državi jih ni več ko 300.000, v Palestini samo 100.000.

Amerikanski Žid se neče asimilirati. Vse kar je Žid v Ameriki podvzel, se mu je posrečilo, samo ne poljedelstvo. Trgovina in podjetja pa so velikim delom v njegovih rokah.

V četrtem poglavju se vpraša Ford: »Ali obstoji zares židovsko vprašanje?« ter odgovori na to vprašanje iz Herzlove knjige »Židovska država« tako: »Židovsko vprašanje še obstoji, ono obstoji povsod, kjer Židje v večjem številu stanujejo. Kjer ga ni, tja ga zanesejo doseljeni Židje. Židovsko vprašanje je nacionalno vprašanje, ki se more samo na tak način rešiti, da se napravi iz njega politično svetsko vprašanje.«

Peto poglavje nosi napis: »Ali se bo v Združenih državah antisemitizem ukoreninil?« »Tudi v Ameriki se bo razširil«, odgovarja Ford na to vprašanje. »Židov ne bomo pokončali, ali jim tudi ne bomo dopustili, da bi se dalje držali človeštvo pod svojim jarmom. Oni se bodo morali spremeniti in se posvetiti višjim ciljem.«

Šesto poglavje začne Ford s citatom iz sedme knjige Zionistov ki se glasi:

»Mi moramo krščanske države prisiliti na ukrenitve, ki pospešujejo naš na daleč izdelani načrt, in da mirno trpijo pritisk javnega mnenja, ki smo ga že s pomočjo žurnalistične velevlasti organizirali. Z majhnimi izjemami je tisk že v naših rokah.«

V sedmem poglavju polemizira Ford proti ameriškemu žurnalistu Brisbaneu, ki je vstal na obrambo Židov. Gospod Brisbane ni preučil židovskega vprašanja. On sam trdi, da je vsako drugo glasovito ime v kakšnem velikem mestu židovsko in da Židje, katerih ima samo 1% ukupnega stanovništva na zemlji, držajo s svojo energijo, podvzetostjo, delavnostjo in prebrisanoostjo 50% trgovskega dobitka na svetu v svojih rokah. Ali je on kedaj razmišljal o tem, kam bo vse to vodilo? Ali mu je znano, kako ulogo so Židje igrali na mirovni konferenci? Kdo je bil na njej med najznamenitejšimi osebami? Njegovi ljudje bi morali utrditi, kdo je tam največ zaposlen sem in tja hodil, komu je bil največ odprt pristop k najvažnejšim osebami in odborom. Katera rasa je dala največ privatnih tajnikov najznamenitejšim možem? Katera rasa je postavila največ stražnikov pred uplívne osebe, s katerimi si hotel govoriti? Katera rasa se je največ trudila konferenco spremeniti v zaporedno veseljenje s plesom in razkošnimi pojedinjami? Kateri privatni udeleženci so največ povabili člane konference na intimne dineje? Brisbane bi se mogel izdati drugo poglavje o mirovni konferenci, morda z naslovom: »Kateri program je zmagal na konferenci?« Njegovi ljudje bi se tudi morali truditi, da zvejo, s kakšnimi nameni in v kakšno svrhu so Židje prišli v tako velikem številu in s takšnimi znamenitimi osebami v Pariz, in kako so oni prodrli s svojim programom. Posebej pa bi morali preiskati, da-li je samo ena točka njihovega programa bila odbita ali spremenjena; da-li Židje, ko so dosegli, kar so hoteli, niso še več zahtevali in tudi to dosegli, čeravno se je njim s tem prednost dala prema drugim narodom. Pri takšni preiskavi bi g. Brisbane gotovo zvedel, da od vseh programov, ki so bili položeni na mizo mirovne konference — tudi prištet glavni program, na katerega so ljudje toliko upanja stavili — je bil edini židovski, ki je bil gladko sprejet.

Ako on zahteva potrpežljivost prema Židom, potem je takšen zahtev jako nevarna zamka. Potrpežljivost zahteva na prvem mestu, da prenašaš resnico. Danes pa se strpnost terja za podjarmljenje resnice.

V publicistiki Združenih držav leži strah pred židovstvom kakor zadušljiva mora. To nije bojazen, da se ne bi storila krivica neki rasi, ampak bojazen, da se ne piše o Židih nekaj družega kakor samo pohvalno povečevanje.

O t. zv. »Židovskih protokolih« ali »Protokoli zionskih modrijanov« razpravlja Ford od VIII.—XIII. poglavju zelo obširno. Ti protokoli obsegajo 24 dokumentov. Leta 1906. izdala jih je v Londonu službena tiskarna angleške vlade. Eden prepis se je istega leta predal Britskemu muzeju. Redigirani v sedanji obliki so bili morda l. 1896. od dr. Herzla, enega najpametnejših Židov sedanjega časa. Eno leto nato se je vršil prvi kongres Zionistov.

Po Fordovem mnenju so bili ti protokoli prvobitno brzkonje predavanja za židovske dijake. Za to mnenje

